

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. BALANDŽIO 12 D.
NUTARIMO NR. 519 „DĖL VALSTYBINIO STRATEGINIO ATLIEKŲ TVARKYMO 2014–
2020 METŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

TAP-22-791; TAIS NR. 21-24949(3)

2022-05-13 Nr.NV-1322

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 519 „Dėl Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas) atitiktį įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Tikslintinas Projektu siūlomo tvirtinti Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano (toliau – Planas) laikotarpis, atsižvelgiant į tai, kad 2021 metai yra pasibaigę.

2. Plano 1 p. tikslintinas šiais aspektais:

2.1 Atsižvelgiant į tai, kad teisiniai Projekto priėmimo pagrindai yra nurodyti Projekto preambulėje, nuoroda „*vadovaujantis*“ tikslintina į „*remiantis*“.

2.2 Atsižvelgiant į Atliekų tvarkymo įstatymo 26 str. 3 d., Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane pateikiamos ekonominės ir kitos priemonės, numatytos atitinkamose nacionalinėse plėtros programose, skatinančios laikytis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų Nacionaliniame pažangos plane nustatytiems strateginiams atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslams ir pažangos uždaviniams įgyvendinti <...>, todėl siūlytina pateikti nuorodą ir į Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 318 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos patvirtinimo“ patvirtintą 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programą.

2.3 Nurodytini korektiški Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimo Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ antraštė bei šiuo nutarimu patvirtinto 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano (toliau - 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos planas) pavadinimas.

2.4 Tikslintina nuoroda į Nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų 2021-2030 m. planą, atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės 2019 m. gruodžio 30 d. pasitarime šis planas buvo apsvarstytas ir jam pritarta.

2.5 Suvienodintinos nuorodos į Komisijos komunikatus.

3. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 26 str. 3 d. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane nėra pateikiami atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetai, tikslintinas Plano 2 p.

4. Siūlytina Plano 2 p. vartoti Plano 1 p. įvestą 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano trumpinį bei pateikti nuorodą į šio plano *pažangos* uždavinius. Pastaba aktuali ir Plano 252 p.

5. Plano 5.72 p. tikslintinas atsižvelgiant į Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72 „Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 19 punktą (nurodyti pirminį ES teisės aktą ir pažymėti, kad ES teisės aktas nurodomas su visais pakeitimais). Pastaba aktuali ir Plano 5.74 p., 10 p., 22 p.

6. Plano 7 p. siūlytina nuosekliai vartoti Plano trumpinį. Pastaba aktuali ir Plano 202 p., 221 p.

7. Plano nuoroda į 4 paveikslą neturi turinio.

8. Atkreiptinas dėmesys, kad reikalinga patikslinti (atsižvelgiant į dėstomą turinį) Plano II skyriaus trečiojo skirsnio poskirsnio „Gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų susidarymas ir tvarkymas“ pavadinimą, nes jis yra tapatus paties trečiojo skirsnio pavadinimui.

9. Atkreiptinas dėmesys, kad Plano 59 p. yra apžvelgiami 2019 m. Eurostato duomenys apie susidariusias atliekas įvairiuose sektoriuose, o Plano 22 priede, į kurią teikiama nuoroda šiame punkte, pateikiami duomenys apie 2018 m. Siūlytina patikslinti teikiamą nuorodą į Plano 22 priedą.

10. Siekiant aiškumo, siūlytina patikslinti, kuris iš Plano 85 p. nurodytų subjektų nustato Naikintinų vaistinių preparatų priėmimo iš gyventojų tvarką ir užmokestį už jų tvarkymą. Jei turėtas omenyje įgyvendinant Farmacijos įstatymo 42 str. 1 d. Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 670 „Dėl Naikintinų vaistinių preparatų priėmimo iš gyventojų ir apmokėjimo už jų tvarkymą tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Naikintinų vaistinių preparatų priėmimo iš gyventojų ir apmokėjimo už jų tvarkymą tvarkos aprašas, šį aprašą patvirtinęs subjektas ir nurodytinas.

11. Laiko perspektyvos atžvilgiu tikslintinos Plano 103.1 p. nuostatos „*nuo 2022 m. bus taikomi*“. Pastaba aktuali ir Plano 266 p.

12. Tikslintinas Plano 130 p. paskutinis sakinytis - po žodžių „*apie alyvos*“ įrašytinas žodis „*atliekų*“.

13. Siekiant aiškumo, Plano 136 p. tikslintinas, nurodant jame minimo Vyriausybės nutarimo rekvizitus – priėmimo datą, numerį ir antraštę.

14. Siekiant aiškaus apibrėžtumo laike, siūlytina Plano 142 p. patikslinti, nurodant 2022 m. ketvirtį, kuomet veikė 75 dalijimosi stotelės ir per kokį laikotarpį numatyta įrengti dar 35.

15. Plano 144 p. nurodytini korektiški Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 711 „Dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“ antraštė ir šiuo nutarimu patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių pavadinimas. Pastaba aktuali ir Plano 2 priedo 4.1.12 p.

16. Plano IV skyriaus antrojo skirsnio pavadinimas nederą su Plano 221 p. ir 236 p. nuostatomis dėl pagrindinių atliekų tvarkymo principų. Be to, svarstyтина, ar reikalinga šiuos principus įvardinti kaip „pagrindinius“, jei po to nėra vardinami visi kiti (nepagrindiniai) principai.

17. Kaip vienas pagrindinių atliekų tvarkymo principų Plano 236 p. yra nurodomas gamintojo atsakomybės principas, todėl trūksta aiškumo dėl poskirsnio pavadinimo „Griežtesnės gamintojo atsakomybės principas“ ir jame dėstomo šio principo turinio. Pažymėtina, kad Plano 245 p. punkte pateikta griežtesnės gamintojo atsakomybės principo apibrėžtis iš esmės sutampa su Atliekų tvarkymo įstatymo 2 str. 36¹ p. nurodyta gamintojo ir importuotojo atsakomybės principo apibrėžtimi. Be to, Atliekų tvarkymo įstatymo 26 str. 3 d., nurodančioje, kokios ekonominės ir kitos priemonės, numatytos atitinkamose nacionalinėse plėtros programose, turi būti pateikiamos Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane taip pat pateikiama nuoroda į gamintojo atsakomybės principo taikymą. Todėl siekiant sistemiškumo bei nesant aiškaus šių principų tarpusavio santykio, siūlytina įvertinti tikslingumą Plane vartoti griežtesnės gamintojo atsakomybės principo formuluotę.

18. Plano 252 p. tikslintina 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano 1.4 uždavinio apibrėžtis.

19. Plano 258.7 p. yra nurodyta priemonė įvertinti prekybos centrams, maitinimo įstaigoms ir maisto gamybos įmonėms privalomą maisto (tinkamo žmonėms) aukojimą pagal gerąją užsienio praktiką. Atkreiptinas dėmesys, kad Plano 2 priedo 1.3.6 p. nurodytoje priemonėje minimi stambieji prekybos centrai. Siūlytina suvienodinti tose pačiose priemonėse minimų subjektų formuluotes.

20. Tikslintinas Plano 260 p., nes atsižvelgiant į Atliekų tvarkymo įstatymo 26 str. 4 d., šios dalies punktuose yra nurodyti kriterijai, vadovaujantis kuriais Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane turi būti planuojama atliekų tvarkymo įrenginių plėtra ir pajėgumai, o ne valstybinės užduotys.

21. Plano 261 p. tikslintina nuoroda į Atliekų tvarkymo įstatymą – minimi kriterijai nustatyti šio įstatymo 26 str. 4 d.

22. Atsižvelgiant į tai, kad Plano 261.4 p. teikiama nuoroda tik į vieną Plano 2 priedo papunktį, po „2.2.1“ rašytina „papunktyje“. Pastaba aktuali ir Plano 291.15 p.

23. Plano 261.7.7 p. siūlytina patikslinti, nurodant, kokioje srityje taikomas kainodaros taisyklės planuojama „peržiūrėti ir pakoreguoti“. Pastebėtina, kad pagal Plano 2 priedo 4.1.12 p. planuojama parengti Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių pataisas.

24. Atkreiptinas dėmesys, kad Plano 267.4 p. ir Plano 2 priedo 4.1.3 p. skirtingai nurodoma planuojama priemonė dėl teisės aktų, nustatančių higienos, saugos reikalavimus atitinkančių kompostinių įrengimų urbanizuotų vietovių bendruomenių daržuose – vienur juos planuojama parengti, kitur – pakeisti, siūlytina suvienodinti.

25. Plano 268.2 p. nurodyta, kad skatinant naudoti antrines žaliavas planuojama parengti atliekų nelaikymo atliekomis kriterijus, tačiau Plano 2 priedo 4.2.2 p. nurodyta priemonė apima tik statybinių atliekų nelaikymo atliekomis kriterijų parengimą, todėl siūlytina patikslinti šios priemonės taikymo apimtį. Ši pastaba taip pat aktuali dėl Plano 287.3 p. nurodytos priemonės nustatyti padangų atliekų nelaikymo atliekomis kriterijų ir teikiamos tos pačios nuorodos į Plano 2 priedo 4.2.2 p.

26. Tikslintina Plano 283.4 p. sudėtinių dalių numeracija.

27. Plano 287.4 p. teikiama nuoroda į Plano 2 priedo 1.4.4 p., kurio šis priedas neturi, reikalinga patikslinti.

28. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr.1R-298 77 punkte yra nurodyta, kad aukštesnės teisinės galios teisės akte turėtų būti vengiama nuorodų į konkrečius žemesnės galios teisės aktus. Atsižvelgiant į tai, siūlytume įvertinti, ar šiuo atveju Plano 303 p. yra būtina nuoroda į konkretų aplinkos ministro įsakymą.

29. Atsižvelgiant į tai, kad Plano 2 priede 1.2.3 p. nurodytos priemonės vykdytoja yra ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, tikslintinas Plano 313 p.

30. Plano 316 p. nustatyta, kad už Plano priemonių įgyvendinimo ataskaitų rinkimą ir viešinimą aplinkos ministro nustatyta tvarka atsakinga aplinkos ministro įgaliota institucija. Siūlytina įvertinti šių nuostatų derėjimą su Plano 7 p., pagal kurį Planą įgyvendinančios institucijos, pasibaigus biudžetiniams metams, iki kitų biudžetinių metų kovo 31 d. teikia Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA) ataskaitas apie Plano įgyvendinimo priemones. Ataskaitose pateikiama praėjusių metų informacija, įskaitant tęstines priemones, nurodomos priežastys, kodėl priemonės neįgyvendintos. AAA kasmet iki birželio 1 d. savo interneto svetainėje skelbia, kaip įgyvendinamos Plano priemonės, papildomai skelbia apibendrintą patvirtintų priemonių poveikio atliekų prevencijos ir tvarkymo sričiai, numatytų prevencijos ir tvarkymo tikslų įgyvendinimo analizę.

Ingrida Staniulienė+37070663823

El. p. ingrida.staniuliene@lrv.lt